

MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL

- Educația în spiritul diversității și egalității în spațiul multicultural –

Prof. înv. primar FELICIA PETRE

Școala nr 12 – B.P.Hașdeu - Constanța

Doresc să vă prezint prin acest articol, o parte din cercetarea și rezultatele acesteia, desfășurată pe parcursul a doi ani, în demersul de obținere a gradului didactic I, în cadrul Universității „Ovidius”- Constanța.

Voi începe prin a prezenta cele mai importante obiective pe care mi le-am propus pentru această cercetare:

- a. determinarea nivelului general de percepere a diversității la elevii implicați în cercetare;
- b. implementarea unor metode și tehnici interactive în scopul dezvoltării direcțiilor de acțiune în inter/multicultural și studiul eficienței lor;
- c. dezvoltarea deprinderii de a sesiza și rezolva problemele de cunoaștere și adaptare;
- d. identificarea unor instrumente manageriale care să influențeze pozitiv climatul divers al clasei/ școlii

Din cele cinci metode folosite în cadrul cercetării, mă voi opri asupra experimentului. Luând în considerare caracteristica cea mai importantă a acestei metode – predicția – am plecat de la considerentul că elevii nu pot avea deschisă calea acceptării diversității decât prin crearea unor situații experiențiale, prin furnizarea și evidențierea unor asemănări/deosebiri între persoane din alte culturi.

Astfel, variabilele experimentale (stimul → răspuns) au fost:

◆ Variabila independentă:

- Experiențe de tipul vizitelor
- Experiențe de tipul interacțiunilor
- Experiențe de diversificare a mediului social și cultural
- Experiențe de tipul dialogului multicultural în apropiere sau la distanță
- Experiențe de tipul unor informații tehnice (chestionare, interviuri)

◆ Variabila dependentă:

- Conduitele interculturale

După cum este cunoscut, desfășurarea acestei metode, impune existența a trei etape. Eu voi face referire la etapa principală/fundamentală, cea care cuprinde experimentul propriu-zis și, în cadrul căreia am desfășurat activități tematice, parteneriate, proiecte, concursuri, jocuri etc.

Iată câteva dintre acestea :

Sub titlul - **Strada inegalității** – am dezbătut diversitatea din punct de vedere a unui standard de viață. Am prezentat un scurt text în care personajele erau doi copii din alt spațiu cultural (India), unul sărac, altul bogat și preocupările lor în funcție de situația materială. Elevii clasei a IV-a B, au scris mesaje pline de sensibilitate, apreciind munca depusă de copilul sărac, dar și șansele lui de reușită în viață.

În cadrul proiectului - **Planeta noastră - un sat universal** – am demarat un dialog intercultural în orice parte a lumii, folosind tehnologia și conectarea la internet.

Am pornit acest proiect de la un termen care mie mi s-a părut foarte interesant și, în urma discuțiilor avute cu elevii mei, am concluzionat că *satul universal* reprezintă spațiul virtual al copiilor și adulților din orice țară, sau continent.

O temă foarte complexă, pe care am dezbătut-o în cadrul a două ore de educație civică, a fost **diversitatea opiniilor**. Am pornit de la o poveste orientală (*Nossarat Peseschkian, 2005, p. 197 – Povești orientale*) și am concluzionat că într-o societate multietnică și democratică, când fiecare trebuie să se afirme și fiecare are valorile lui, trebuie să depășim gândirea dihotomică: bine-rău, corect-incorect, frumos-urât, deștept-prost, etc și să încercăm să gândim faptele oamenilor dincolo de ceea ce credem noi că e „bine și rău”.

Sub emblema - **Simbolul și diversitatea salutului** – am desfășurat o oră sub formă de joc-dramatizare, elevii aducând informații despre forme de salut din diferite țări.

Surpriza a fost că am reușit să invit doi elevi de alte origini. Gihad, de origine siriană (Acesta a fugit împreună cu familia lui din Siria din cauza războiului. El este în clasa a VII-a și în anul pregătitor pentru învățarea limbii române) și Aliza, de origine evreiască.

Gihad a intrat în clasă și a salutat conform religiei musulmane, înclinându-se până în pământ, iar Aliza s-a adresat tuturor cu **Șalom aleihem (= pace ție)**, explicând semnificațiile.

Elevii clasei a IV-a B le-au răspuns în același mod, iar cei care s-au pregătit pentru dramatizare au prezentat saluturi din Franța – îmbrățișare și sărut pe ambii obraji; Japonia – înclinare a gâtului și trunchiului, Marea Britanie – strângerea mâinii, China – împreunarea palmelor la piept și aplecarea. Un grup de trei elevi au prezentat un salut printr-un dans – **adamu** – specific unui trib și folosit în prezent în Kenya. Alt grup de doi băieți s-au salutat ca în Tibet, scoțând limba unul la celălalt. Bineînțeles că pe lângă amuzament, au fost și nedumeriri față de acest gest, însă copiii au precizat că în cultura lor acesta e un semn de politețe față de cineva.

Spre sfârșitul experimentului am organizat și un **Concurs pentru jurnaliști în devenire**. Elevii au scris articole, texte, poezii despre diversitatea etnică, culturală, religioasă. Am alcătuit o broșură a clasei în care a fost prezentat istoricul orașului Constanța, farmecul pe care-l are acest oraș tocmai datorită istoriei și diversității sale culturale.

Iar activitatea finală am intitulat-o **Picnic pentru diversitate și toleranță**. Au fost invitați și părinți, dar și alți colegi profesori. Copiii au fost împărțiți în familii culturale. Le-am confecționat zece ecusoane cu personalități din România, dar și din alte colțuri ale lumii, din diverse domenii: regina Maria a României, Constantin Brâncuși, Ivan Patzaichin, Nadia Comăneci, Raiet Arafat, Prințul Charles al Marii Britanii, Gheorghe Zamfir, Malala Yousafzai, Inna, Monica Halep. Picnicul s-a desfășurat sub formă de autoprezentare și dialog deschis. Fiecare personaj a spus câteva cuvinte despre identitatea și activitatea lui, însă a dorit să afle și cât mai multe lucruri despre ceilalți, a răspuns și la întrebările celorlalți elevi/ părinți. Am condus discuțiile astfel încât să se conștientizeze libera circulație a oamenilor, influențele dintre culturi de-a lungul istoriei. De ce vin străinii la noi în țară? Personalități internaționale care sunt atrase de cultura și tradiția românească (ex: prințul Charles). De ce pleacă românii din țară? Români renumiți peste granițele țării (Nadia, Brâncuși).

Fiind vorba de un picnic, părinții au pregătit câteva specialități culinare tradiționale din diferite zone ale țării/ lumii, dar preferate de copii: burgeri, pizza, plăcinte, cozonaci, baclavale. Copiii și-au mai amintit și povestit întâmplări din vacanțe, călătorii în care au fost părtași la întâlnirea cu diversitatea.

M-a atras în mod deosebit tema aleasă pentru cercetare, iar în urma experimentelor avute cu elevii mei, pot spune că organizarea și trăirea unor experiențe de învățare, ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări în atitudinea și comportamentul copilului de azi, este absolute necesară, iar crearea de situații ce angajează imaginația și determină comportamente dezirabile va ajuta la formarea capacității de a-l accepta pe altul ca fiind altceva, diferit și deosebit.